

OLÓ.021.6.2024

Łódź, 10 października 2024 r.

**Starostwo Powiatowe
Rada Powiatu
Pabianickiego
ul. Piłsudskiego 2
95-200 Pabianice**

**Sprawozdanie z działalności WIORiN w Łodzi Oddział w Łodzi za okres
od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r. dla Rady Powiatu Pabianickiego w celu
rozpatrzenia na sesji planowanej w miesiącu wrzesień/październik 2024 roku.**

Zadania realizowane przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa mają na celu zmniejszenie zagrożenia ze strony organizmów szkodliwych, eliminację negatywnych skutków wynikających z obrotu handlowego i stosowania środków ochrony roślin oraz nadzór nad produkcją i obrotem materiałem siewnym, tak aby w pełni spełniał on wymagania zdrowotnościowe i jakościowe.

1. NADZÓR FITOSANITARNY

W celu zapewnienia właściwego bezpieczeństwa fitosanitarnego kraju oraz umożliwienia podmiotom gospodarczym obrotu materiałem roślinnym w 2023 roku przeprowadzono 920 lustracji zarówno upraw jak i roślin znajdujących się w obrocie na obecność agrofagów zwalczanych z urzędu tzw. kwarantannowych oraz regulowanych agrofagów niekwarantannowych. Inspekcjom poddano 48 920 szt. roślin (głównie różnych gatunków roślin ozdobnych i drzewek owocowych oraz roślin doniczkowych), 286,44 ton bulw ziemniaków po zbiorze i znajdujących się w obrocie oraz 229 342 ton półproduktów spożywczych przeznaczonych na eksport (wiórki kokosowe, rodzynki, ziarno sezamu, ziarno słonecznika, orzechy arachidowe, orzechy włoskie, orzechy laskowe, mak niebieski, pestki dyni, migdały, nasiona kminku zwyczajnego, kasza gryczana, ryż brązowy, morela suszona, grzyby suszone, żurawina suszona, śliwki suszone, daktyle, nasiona Chia, kandyzowane skórki pomarańczowe).

Sporządzono 101 protokołów kontroli na obecność agrofagów kwarantannowych, 5 protokołów kontroli produktów roślinnych z importu, 108 protokołów kontroli eksportu, 36 protokołów pobrania prób.

W ramach unijnego systemu zdrowia roślin podmioty prowadzące uprawę, dystrybucję lub obrót (w tym import) określonych roślin, produktów roślinnych i przedmiotów zobowiązane są do uzyskania wpisu do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych, prowadzonego przez Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Łodzi. Na koniec 2023 roku pozostawało zarejestrowanych w Oddziale w Łodzi 249 takich podmiotów, w tym 94 podmioty mające siedzibę na terenie powiatu pabianickiego. Zarejestrowane podmioty podlegają systematycznym kontrolom w celu oceny właściwej zdrowotności uprawianych i wprowadzanych do obrotu materiałów roślinnych oraz sprawdzenia przestrzegania obowiązków dokumentacyjnych, wynikających z przepisów ustawy o ochronie roślin przed agrofagami. W 2023 roku przeprowadzono 40 kontroli u zarejestrowanych podmiotów profesjonalnych. Wyniki kontroli realizowanych przez PIORiN u zarejestrowanych podmiotów stanowią m.in. podstawę do wydawania paszportów roślin, które to dokumenty (etykiety), są niezbędne do obrotu handlowego określonym materiałem roślinnym w ramach rynku wspólnotowego. Paszport stanowi poświadczenie, że rośliny i produkty roślinne zostały wyprodukowane pod nadzorem Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, są wolne od organizmów kwarantannowych oraz spełniają specjalne wymagania fitosanitarne.

W 2023 roku na zlecenie wydano łącznie 1503 szt. paszportów na rośliny. Najwięcej paszportów wydawano na materiał rozmnożeniowy i nasadzeniowy roślin ozdobnych (Cis, Grab, Irga, Jaśminowiec, Brzoza, Rododendron, Azalia, Beberys, Dereń, Hortensja, Judaszowiec, Kalmia, Klon, Magnolia, Perukowiec, Trzmielina, Żywotnik) oraz drzewka i krzewy owocowe (Agrest, Borówka wysoka, Jabłoń, Jeżyna bezkolcowa, Malina, Porzeczką, Grusza, Wiśnia, Czereśnia, Śliwa, Brzoskwinia).

69 podmiotów, w tym 21 podmiotów z terenu powiatu pabianickiego posiadających upoważnienie do samodzielnego wydawania paszportów roślin w imieniu Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Łodzi na rośliny przeznaczone do sadzenia, na podstawie nowych przepisów prawa UE w zakresie zdrowia roślin, które weszły w życie od dnia 14 grudnia 2019 roku (stan na 31.12.2023 roku).

W zakresie nadzoru fitosanitarnego nad obrotem z zagranicą w 2023 roku wystawiono łącznie 92 świadectwa fitosanitarne (87 świadectw fitosanitarnych dla eksportu i 5 świadectw fitosanitarnych dla reeksportu). Świadectwa fitosanitarne, wystawiane w 2023 roku były kierowane do służb fitosanitarnych 8 państw, niemniej jednak większość świadectw fitosanitarnych adresowanych było do organizacji ochrony roślin 4 państw: Białoruś, Ukraina, Mołdawia, Indie. Pojedyncze wysyłki odbyły się do: Gruzji, Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych. Towarami eksportowanymi głównie były:

- sadzonki roślin ozdobnych (Róża, Azalia, Rododendron, Berberys, Jodła, Jałowiec, Tuja, Świerk, Sosna, Modrzew, Klon, Hortensja, Brzoza, Jarząb),
- suszone półprodukty spożywcze takie jak: wiórki kokosowe, orzechy arachidowe, orzechy włoskie, orzechy laskowe, żurawina, rodzynki, migdały, kminek, pestki dyni, ziarno sezamu, ziarno słonecznika, mak niebieski, morele suszone, śliwki suszone, kandyzowana skórka pomarańczowa, kandyzowana skórka cytrynowa, daktyle, nasiona chia - szałwia hiszpańska, suszony pogrzebek,
- nasiona roślin ozdobnych (słonecznik),
- materiały drewniane: opakowania drewniane oraz kora,
- inne: kabiny akustyczne.

13 kwietnia 2023 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi uchylające rozporządzenie w sprawie sposobów oznakowania bulw ziemniaków innych niż sadzeniaki (Dz.U. z 2023 r. poz. 689).

Wobec uchylecia z Rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie sposobów oznakowania bulw ziemniaków innych niż sadzeniaki z dnia 25 kwietnia 2016 r. (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 1579), obecnie dla bulw ziemniaków innych niż przeznaczone do sadzenia, obowiązujące są wymagania określone w art. 30a ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 301) oraz w poz. 11 załącznika VIII do rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2019/2072 z dnia 28 listopada 2019 r. ustanawiającego jednolite warunki wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/2031 w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin i uchylającego rozporządzenie Komisji (WE) nr 690/2008 oraz zmieniające rozporządzenie wykonawcze komisji (UE) 2018/2019.

Zgodnie z załącznikiem VIII poz. 11 rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2019/2072 w przypadku przemieszczania bulw ziemniaków w opakowaniu, umieszcza się na tym opakowaniu numer wpisu do rejestru potwierdzający, że bulwy były uprawiane przez urzędowo zarejestrowanego producenta lub pochodzą z urzędowo zarejestrowanych magazynów lub miejsc wysyłki, które znajdują się na obszarze produkcji lub w przypadku transportu bulw luzem numer umieszcza się w dokumentach towarzyszących.

Zgodnie z art. 30a ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o ochronie roślin przed agrofagami (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 301) numer, o którym mowa w poz. 11 w tabeli VIII do rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2019/2072, w przypadku podmiotów działających w Polsce, stanowi numer wpisu do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych podmiotu, który uprawiał, pakował, sortował, składował lub przemieszczał bulwy ziemniaków lub dokonywał zbycia bulw ziemniaków. Przepisy ustawy określają wymóg umieszczenia numeru w sposób czytelny, trwały i widoczny na opakowaniu bulw ziemniaków lub w przypadku transportu bulw ziemniaków luzem – w dokumentach towarzyszących.

W przypadku bulw ziemniaków wyprodukowanych na terytorium Polski, a przemieszczanych do innych Państw UE wymagane jest ich zaopatrzenie w paszport roślin, zgodnie z art. 8 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2022/1194 z dnia 11 lipca 2022 r. ustanawiającego środki w celu zwalczania i zapobiegania rozprzestrzenianiu się *Clavibacter sepedonicus*. W paszporcie roślin umieszcza się numer wpisu podmiotu do urzędowego rejestru podmiotów profesjonalnych.

Urzędowy rejestr podmiotów profesjonalnych prowadzony jest przez Państwową Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

2. NADZÓR NAD WPROWADZANIEM DO OBROTU I STOSOWANIEM ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN

W 2023 roku na terenie powiatu pabianickiego 25 przedsiębiorców prowadziło działalność regulowaną w zakresie wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin. Obrót prowadzony był w 21 punktach sprzedaży detalicznej i 2 punktach sprzedaży hurtowej. Ogółem inspektorzy WIORiN w Łodzi przeprowadzili 28 kontroli wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin, w tym 15 na terenie powiatu pabianickiego. W trakcie jednej kontroli niestwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto w ramach realizacji operacji SILVER AXE VIII, która ma na celu zapobieganie wprowadzania do obrotu nielegalnych i podrobionych środków ochrony roślin przeprowadzono 3 kontrole wspólnie z pracownikami Łódzkiego Urzędu Celno-Skarbowego, w tym jedną na terenie powiatu pabianickiego.

W ramach nadzoru nad prawidłowością stosowania środków ochrony roślin z uwzględnieniem realizacji zasad integrowanej ochrony roślin w 2023 roku inspektorzy WIORiN w Łodzi przeprowadzili 77 kontroli, w tym 52 kontrole na terenie powiatu pabianickiego. W wyniku powyższych kontroli stwierdzono cztery nieprawidłowości.

W 2023 roku w ramach kontroli urzędowej dotyczącej prawidłowości stosowania środków ochrony roślin, do badań na pozostałości środków ochrony roślin pobrano 5 prób roślin tj. kapusty, rzepaku, pszenicy, pszenżyta oraz owsa. Przeprowadzone badania nie wykazały pozostałości substancji niedopuszczonych do stosowania.

W 2023 roku w ramach kontroli składu i właściwości fizyko-chemicznych środków ochrony roślin pobrano do badań jedną próbę środka ochrony roślin Randacol 680 EC. Przeprowadzone badania nie wykazały odstępstw od wymagań jakościowych.

Na dzień 31 grudnia 2023 roku w rejestrze prowadzonym przez Łódzkiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Łodzi wpisanych było 8 jednostek szkoleniowych prowadzących szkolenia w zakresie ochrony roślin, w tym jedna mająca siedzibę na terenie powiatu pabianickiego. Jednostki te zorganizowały 26 szkoleń (1 szkolenie w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin, 25 szkoleń w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym). Powyższe szkolenia ukończyło 546 osób.

W ramach nadzoru nad jednostkami prowadzącymi szkolenia w zakresie ochrony roślin przeprowadzono 2 kontrole w powyższym zakresie.

W 2023 roku jednostki prowadzące działalność w zakresie potwierdzania sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin przebadaly 155 szt. opryskiwaczy. Wszystkie badania sprawności technicznej opryskiwaczy zakończyły się wynikiem pozytywnym. Na terenie powiatu pabianickiego łącznie jest 410 szt. opryskiwaczy w tym 307 szt. sprawnego sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin. Na terenie powiatu pabianickiego nie mają siedziby jednostki wykonujące działalność w zakresie potwierdzania sprawności technicznej sprzętu przeznaczonego do stosowania środków ochrony roślin. W związku z powyższym badania sprawności technicznej sprzętu wykonują jednostki z innych powiatów województwa łódzkiego lub z innych województw.

3. OCENA I KONTROLA MATERIAŁU SIEWNEGO

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa wykonuje między innymi, zadania służące zagwarantowanie wysokiej jakości materiału siewnego. Kontrole przeprowadzane na terenie województwa łódzkiego obejmują punkty sprzedaży podmiotów wprowadzających do obrotu materiał siewny oraz ocenę polową.

Ocena polowa obejmuje kontrolę dokumentacji materiału siewnego zgłoszonego do kwalifikacji oraz lustrację plantacji nasiennych. Działania te wykonywane są w celu nadzoru nad produkcją materiału siewnego, gwarantującą jakość i zdrowotność nasion rolniczych, warzywnych i sadzeniaków ziemniaka będących w obrocie.

Na terenie powiatu pabianickiego w 2023 roku ocenę polową materiału siewnego roślin, wykonano na 77 plantacjach o łącznej powierzchni 408,02 ha. Oceny polowe dotyczyły następujących roślin: grochu oleistego na 5 plantacjach, facelii błękitnej na 22 plantacjach, łubinu wąskolistnego na 5 plantacjach, przeżyta ozimego na 7 plantacjach, owsa zwyczajnego

na 2 plantacjach, życicy mieszańcowej na 24 plantacjach, życicy wielokwiatowej na 3 plantacjach, festulolium felopa na 12 plantacjach i kostrzewy trzcinowej na 1 plantacji. Ocenę polową materiału siewnego roślin rolniczych wykonywali kwalifikatorzy akredytowani z firm nasiennych, którzy znajdują się pod nadzorem Inspekcji.

W 2023 r. do ewidencji podmiotów prowadzących działalność na podstawie art. 84-87 ustawy o nasiennictwie wpisanych było: 168 podmiotów, w tym 82 z terenu powiatu pabianickiego. Obrotem materiału siewnego na terenie Łodzi zajmują się 33 podmioty, natomiast w powiecie pabianickim 30. Dostawców roślin ozdobnych na terenie miasta Łodzi jest 69 i tyle samo w powiecie pabianickim. Dostawców roślin warzywnych na terenie Łodzi jest 23, a w powiecie pabianickim 16. Natomiast dostawcami sadowniczych materiałów szkółkarskich są 34 podmioty (powiat pabianicki) i 31 w mieście Łodzi. Dostawców sadzonek winorośli na terenie Łodzi jest 27, a w powiecie pabianickim 28. Rolnik zajmujący się obrotem materiału siewnego na terenie Łodzi jest jeden.

Praca wszystkich podmiotów znajdujących się na terenie powiatu pabianickiego oraz Łodzi jest monitorowana na bieżąco i zgodnie z obowiązującym przepisami prawa przez pracowników podczas licznych kontroli. Wszelkie wątpliwości i zapytania właścicieli i pracowników w/w podmiotów są konsultowane i rozwiązywane niezwłocznie. Wyniki kontroli są transparentne i zgodne z prawem.

Łódzki Wojewódzki Inspektor
Ochrony Roślin i Nasiennictwa

Włodzimierz Małecki